

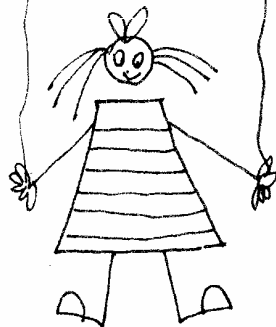
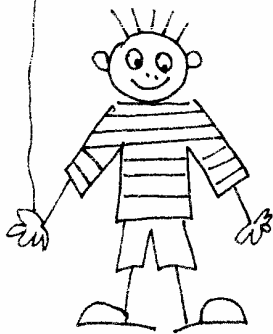
ŠKOLNÍ DRUŽINA

PŘI ZŠ ULICE ŠKOLNÍ
V HAVÍŘOVĚ - ŠUMBARKU

TANČÍME
MODELUJEME
MALUJEME

ZPÍVAME
CVIKUJEME
LEPÍME

KRESLÍME
STŘÍHÁME
DRHÁME

SOUTĚŽÍME

NOVĚMU SE UČÍME, NIKDY SE NENUDÍME
V NAŠI ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná, příspěvková organizace
zpracovaný podle RVP ZV

Předkladatel:

Název školy: Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná, příspěvková organizace

Adresa školy: Školní 1/814 736 01 Havířov-Šumbark

Ředitel: Mgr. Vladimír Kosňovský

Kontakty: Telefon: 596 884 808, 596 881 514
Fax: 596 881 218
E-mail: skolni.zs@volny.cz
Web: www.zsskolni-havirov.eu

Zařazení do sítě škol:

IZO základní škola: 102 156 905
IZO školní družina: 119 700 671
REDIZO: 600 136 469
IČ: 70 95 81 49

Koordinátoři: Mgr. Vladimír Kosňovský, Mgr. Gabriela Němcová

Zřizovatel: Statutární město Havířov, okres Karviná
právní forma: obec
IČO: 00 297 488
adresa: Svornosti 2/86, 736 01 Havířov-Město

Kontakty: Telefon : 81 366 111
Fax: 481 366 112

Platnost dokumentu od: 1. září 2007

Podpis ředitele školy

Razítko školy

Mgr. Vladimír Kosňovský

OBSAH ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

- Konkrétní cíle vzdělávání
- Formy a obsah
- Materiální podmínky
- Personální podmínky
- Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
- Volno-časový plán

Organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu UNESCO vytvořila 4 základní pilíře učení:

UČIT SE ZNÁT

UČIT SE „JAK NA TO“

UČIT SE ŽÍT SPOLEČNĚ

UČIT SE BÝT

Hlavním úkolem zájmového vzdělávání ve ŠD je rozvíjet, posilovat a upevňovat tyto klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Komunikativní kompetence
4. Sociální a interpersonální kompetence
5. Občanské kompetence
6. Kompetence k trávení volného času

Cíle výchovně-vzdělávací práce ve ŠD

- prostřednictvím ŠD nabízet smysluplné využití volného času
- zvýšit počet mimoškolních akcí, které zlepšují komunikaci mezi dětmi
- pokračovat v započatých projektech a podávat další
- učit se poznávat, jednat, žít, být
- osvojovat si základní hodnoty, na nichž je založena naše společnost
- získávat osobní samostatnost a jako samostatná osobnost působit na své okolí
- umožnit aktivní i klidové odpočinkové činnosti
- vést k pozitivnímu vztahu k životu bez používání drog a jiných návykových látek
- vytváření pracovních a režimových návyků
- rozvíjet pohybové dovednosti
- rozvíjet kulturně-estetické dovednosti
- vychovávat z dětí svobodné osobnosti, které budou umět vhodně obhájit svá práva a vyjádřit svůj názor (formování životních postojů)
- poskytnout vzdělávání na toleranci názorů, řešení problémů, ochranu přírody a vlastního zdraví
- vytvářet vztah k místu a prostředí kde žijeme
- v rámci možností zvládnout očekávané kompetence
- zajistit komunikaci vychovatelek a rodičů
- zajistit pravidlo: „SPOKOJENÉ DÍTĚ A SPOKOJENÍ RODIČE“

TEMATICKÝ PLÁN – JEHO CÍLE:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

- MÍSTO, KDE ŽIJEME
- LIDÉ KOLEM NÁS
- LIDÉ A ČAS
- ROZMANITOSTI PŘÍRODY
- ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

➔ MÍSTO, KDE ŽIJEME

- poznávání nejbližšího okolí ve třídě, v ŠD
- organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci.

VVS- vycházky do okolí, poznávání různých služeb (návštěva knihovny, policie, obecního úřadu, obchodů, výrobních pracovišť), regionální pověsti, povídky.

Využití získaných poznatků:

tématické hry, vyprávění, výtvarné zpracování zážitků, posilování vztahu k místním tradicím, rozvoj slovní zásoby.

Dopravní výchova- didaktické hry s dopravními značkami, které jsme cestou viděli nebo vznikne kolektivní dílo, každé dítě namaluje budovu nebo přírodní prvek, které se vystřihne a postaví jako náměstí, ulice, park.

➔ LIDÉ KOLEM NÁS

- osvojování si zásad vhodného chování, jednání mezi lidmi (pozdravení, kultivace projevu, slovní komunikace, naslouchání, stolování, spolupráce ve skupině)
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, radosti ze spolupráce, pozitivního klimatu v oddělení. Poznávání a získávání vědomostí o základních právech a povinnostech člověka, na nichž je postavena výchova občana demokratického státu.

➔ LIDÉ A ČAS

- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- dodržování programu ŠD, jeho příprava, realizace, týmová práce v komunitním kruhu, hry, soutěže – smysluplné využívání volného času (příprava na vyučování).

➔ ROZMANITOSTI PŘÍRODY

- seznámení s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé a neživé

- vycházky a pozorování bohatství a změny, které se v ní odehrávají
- poznatky z vycházek stále rozvíjet při didaktických hrách, výtvarném zpracování

➔ ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- poznat sami sebe, získat poučení o zdraví a nemocech, o prevenci chorob, o odpovědnosti za své zdraví
- péče o osobní hygienu, prevence úrazů, dbát na bezpečnost při všech činnostech, které žáci provozují ve ŠD
- každodenním pobytem venku otužovat organismus

OBSAH A FORMY ČINNOSTI VE ŠD

Školní družina se zabývá zájmovým vzděláváním – má jiné priority než vyučování. Vzdělávání je založeno na přímých zážitcích z činnosti, která vychází částečně z individuální volby dětské zvědavosti i radosti z poznávání a objevování potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat. ŠD vychovává k smysluplnému využívání volného času a vybavuje žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznávání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Školní družina:

- organizuje pravidelné výchovně-vzdělávací a zájmové činnosti
- nabízí :
  - dostatek spontánních aktivit
  - odpočinkové činnosti (aktivní i klidové)
  - příležitostné akce
  - přípravu na vyučování

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Naše školní družina nabízí:

Inspirovající, nestresující prostředí. Jsme družinka rodinného typu – děti nejsou rozděleny podle ročníku, máme tedy 2 smíšená oddělení. Družinka je součástí školy, je umístěna v levé části budovy školy, v 1. poschodí. Má svou šatnu i sociální zařízení. Nevýhodou je, že herny ŠD jsou v 1. poschodí a šatna s

WC v přízemí. Chodby ve ŠD jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi dětí. ŠD má k dispozici 3 herny, 2 z nich sou vybaveny vkusným nábytkem a děti mají i dost prostoru pro volnější pohyb. Podlaha je pokryta protiskluzovým linem, v každé místnosti je umyvadlo. V jedné z heren je umístěna tabule. Ve třetí místnosti máme koberec a pouze po stranách stojí skříně, tato místnost slouží jako malá tělocvična. Pro zájmové činnosti má ŠD možnost využívat i další prostory školy:

- ✓ počítačová učebna
- ✓ tělocvična školy
- ✓ keramická dílna
- ✓ knihovna

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY:

- cvičná kuchyňka
- školní hřiště, školní dvůr

VYBAVENÍ ŠD:

- didaktické stolní hry
- různé stavebnice, dětský kuchyňský, obchodní a kadeřnický koutek
- dětské časopisy, knihy, naučná literatura

PRO VÝTVARNÉ ČINNOSTI JE VYBAVENÍ:

- tabule, křídly, pastelky, pastely, barvy, výkresy, papíry, nestandardní papíry pro různé techniky, nůžky, bavlnky, vlny, sysal, textil, štětce, časopisy, noviny, lepidla.

PRO HUDEBNÍ ČINNOSTI:

- televize, DVD, VIDEO, radiomagnetofony, orffovský instrumentář, flétny

PRO SPORTOVNÍ A TĚLOVÝCHOVNÉ ČINNOSTI:

- 2 ribstoly, žíněnka, rehabilitační míče, malé míčky, kruhy, balanční desky
- sportovní náčiní pro pobyt venku: míče, hokejky, švihadla, lano, chůdy, kruhy, softenis

Při pobytu venku využíváme školního hřiště, kde jsou umístěny 2 fotbalové branky. Hřiště je dost velké, ale chybí nám tam průlezky, zkrátka nějaký dětský koutek. Školní dvůr je dost prostorný, máme tam basketbalový koš a namalované skákadla.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogické působení ve ŠD zajišťují 2 plně kvalifikované vychovatelky, z nichž jedna se specializuje na tělovýchovné aktivity a na obecné esteticko-výchovné působení a druhá na rukodělné práce

a výtvarnou činnost. Obě vychovatelky mají organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností. Vychovatelky absolvovaly několik akreditačních kurzů za účelem získávání a prohlubování poznatků při uplatňování nových forem práce a dle možností budou i nadále využívat tuto nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vychovatelky se také zabývají samostudiem literatury za účelem rozšíření pedagogického a všeobecného rozhledu a orientaci v oblastech, které ději zajímají.

BEZPEČNOST VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Vychovatelky jsou pravidelně proškoleny o bezpečnosti. Rovněž žáci při zápisu do ŠD jsou poučeni o bezpečnosti a seznámeni s vnitřním řádem ŠD. Při každé činnosti v novém terénu, při práci s novým materiálem je připomenuto poučení o bezpečnosti. Toto poučení zapisuje vychovatelka do pedagogické dokumentace.

PODMÍNKY PRO HYGIENICKÉ A BEZPEČNÉ PŮSOBNÍ

ŠKOLNÍ DRUŽINY

- ◆ vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- ◆ vhodný stravovací a pitný režim
- ◆ zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem
- ◆ ochrana žáků před úrazy
- ◆ výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- ◆ dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- ◆ klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
- ◆ respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, sledování všestranného prospěchu žáka jako hlavního článku veškeré pedagogické činnosti
- ◆ věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- ◆ ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- ◆ vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce
- ◆ včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě.

Tyto a další podmínky jsou zakotveny v pokynech o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a ve školním řádu. Tyto dokumenty jsou platné pro celou základní školu včetně školní družiny. Povinnosti vychovatelek jsou obsaženy v jejich pracovní náplni. Zákonní zástupci žáků jsou s pravidly pro chování žáků seznámeni při zápisu dětí do školní družiny.

Vnitřní řád ŠD:

1. O přijímání žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy. Děti jsou do ŠD přihlašovány na základě řádně vyplněného zápisního lístku.
2. Úplata za ŠD je prováděna na základě směrnice a provádí se měsíčně u vedoucí vychovatelky. Po třech dnech pobytu dítěte ve ŠD je rodič povinen uhradit úplatu za celý měsíc.
3. Provoz ŠD je ráno od 06:20 h do 07:45 h, po skončení vyučování v pondělí až čtvrtek do 16:00 h, v pátek do 15:30 h.
Herny ŠD jsou umístěny v 1. poschodí ŠD
4. Žáky ŠD předává učitelka vychovatelce po skončení vyučování.
5. Ze ŠD si přebírají zákonní zástupci dětí osobně (mohou uvést i další osoby oprávněné k vyzvednutí) nebo mohou písemně požádat, aby dítě odcházelo ze ŠD samo v určenou hodinu. Rodiče jsou povinni vyzvednout své dítě nejdéle do 16:00 h, v pátek do 15:30 h. V případě, že tak neučiní, vychovatelka setrvá s dítětem ve škole do jejich příchodu. Škola si vyhrazuje právo požadovat v tomto případě na rodičích náhradu nezbytných neinvestičních nákladů spojených s prodloužením provozu ŠD.
6. Rodiče mají možnost stanovit dobu odchodu dítěte dle svých potřeb.
Každou nepřítomnost je nutno řádně omluvit. Výjimečně lze uvolnit žáka dříve jen na písemnou žádost, která musí obsahovat datum, hodinu odchodu a podpis. Bez této žádosti nebude žák uvolněn a na telefonické uvolňování nebude brán zřetel.
7. Písemná žádost (na celý školní rok) je nutná při uvolňování žáka na mimoškolní aktivity (ZUŠ, kroužky v DDM aj.). Za cestu žáka do kroužků, popř. Zpět nenese vychovatelka zodpovědnost.
8. Dítě je možné odhlásit ze ŠD kdykoliv během školního roku pouze na písemnou žádost rodičů.
9. Žáci ŠD se řídí pravidly vnitřního řádu školy a dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje ani svých spolužáků. Je možné vyloučení dítěte ze ŠD při soustavném porušování schváleného řádu.
10. Rodiče jsou povinni nahlásit změny telefonních čísel pro případ nemoci dítěte a na přihlášce upozornit na zdravotní omezení dítěte.
11. Školní družina využívá i jiné prostory školy (knihovna, tělocvična, počítačová učebna)
12. Pitný režim – Během oběda mají žáci zajištěné neomezené množství tekutin. Po příchodu z venku mohou využít k zakoupení tekutin nápojový automat. Jinak se potřebné tekutiny nosí z domova
13. Rodiče jsou seznámeni s řádem ŠD při zápisu dítěte do ŠD. S vychovatelkou řeší vzniklé problémy osobně při vyzvednutí žáka nebo písemnou formou (pro sdělení využijí školní notýsek). Rodiče mohou ŠD kdykoliv navštívit, zapojit se s dítětem do činnosti a jsou zváni na významnější akce ŠD.

14. Domácí úkoly si mohou děti vypracovávat ve ŠD se souhlasem rodičů vždy po 15. hodině v souladu s výkonnostní křivkou dítěte.
15. Děti ŠD z končícího oddělení předá vychovatelka vždy osobně do vedlejšího oddělení.
16. Během vycházky a pobytu venku mají děti své oblečení a aktovky uzamčené v šatně ŠD.

Rámcový režim ŠD

11.40 (12.35)	konec dopoledního vyučování
12.15	oběd, hygiena odpočinkové činnosti (hromadné nebo jiné dle individuálního přání)
13.30 – 16.00	rekreační činnost (pobyt venku, vycházka) zájmové činnosti
Po-Čt 15.00 – 16.00	didaktické hry – příprava žáků na vyučování
Pá 15.00 - 16.00	individuální odpočinkové činnosti odchody žáků

Vychovatelka vždy přihlíží při výběru zaměstnání k počasí, ale i náladě a přání žáků v oddělení.

CELOROČNÍ VOLNOČASOVÝ TÉMATICKÝ PLÁN ŠD

„CESTA POHÁDKOVÝM LESEM“

(Vede děti k získávání poznatků, rozvíjí myšlení, fantazii, řeč i city, formuje celou dětskou osobnost)

MĚSÍC	TÉMA	ČINNOSTI	KK
IX.	Poznáváme se , pomáháme si, seznamka.	Seznámení se školou, s družinkou. Bezpečná cesta do školy, sebezpůsobovací hry. Nakresli kamaráda. Malujeme prvky našeho okolí. Výprava do lesa, pozorování přírody.	3 2 6
X.	Příroda kolem nás, barvy podzimního lesa.	Přírodovědná dobrodružství při procházkách lesem. Hrajeme si na zvířátka. Poznávání přírodnin, sběr přírodnin, využití při rukodělných a výtvarných činnostech. Přírodovědné hádanky. Sběr papíru.	1 3 6
XI.	Připravujeme se na zimu. Chci být zdravý	Pozorujeme, jak se les ukládá k zimnímu spánku, hovoříme o tom, která zvířátka v zimě spí, kteří ptáci odlétají do teplých krajín. Výroba skřítky „Pára lesa“. Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček.	1, 3,4,5, 6
XII.	Pohádkový svět, Vánoce se blíží	Vymysli si pohádku. Čertovská diskotéka, Mikulášská nadílka. Vánoční koledy a zvyky. Výroba dárečků – komu uděláme čím radost. Zdobení postaviček „Čerta a Mikuláše“. Novoroční přáníčka, ozdoby na stromeček.	1 3 5 6
I.	Návštěva pohádkového lesa, krmění ptáčků.	Didaktické hry na poznávání zvířátek a rostlin. Výroby ptáčků z papíru, háčkované. Hrátky s pohádkami. Zimní olympiáda. Zdravotní soutěž – první pomoc. Beseda o chování za mimořádných okolností. Stavíme ze sněhu. Malujeme zimu.	1,2 3,5, 6
II.	Hádání- hlavy lámání Úkoly pro chytré hlavy o „SOVIČKU“	AZ kviz JUNIOR. Hádanky, rébusy, jazykolamy, „Riskuj“, kimovy hry. Pozorování stop zvířátek ve sněhu. Diskohrátky, Zlatý slavík. Zdravověda – Jak se v zimě oblékáme?, Připomínáme si zásady správné	1,3,6

		výživy.	
III.	Březen- projdeme se lesem	Práva zvířat. Co do lesa nepatří. Kalendář přírody. Turnaj ve vybíjení. Jaro z papíru. Práce s knihou. Návštěva knihovny. Zábavné soutěže, tanec, zpěv.	1,5,6
IV.	Každý je šikovný na něco jiného. Ptáci se nám vrací.	Pozorování změn v přírodě v lese i v zahradě. Velikonoční tradice. Výroba pomlázky. Zdobení kraslic, chráníme přírodu. Den Země. Dopravní znalosti – pravidla silničního provozu. Kreslíme a malujeme první jarní květiny.	1,4,5,6
V.	Sportovní klání lenost vyhání. Den matek.	Sportovní hry: florbal, kopaná, přeběhy, přeskoky, chůze na chůdách, soutěže s míči, švihadly a lanem. Překážkové běhy v lese. Hledání pokladu v lese. Zhotovení dárečku mamince k svátku. Zelená stezka – závod všestrannosti mezi ŠD ve městě. Den dětí v Havířově - BAMBIRIÁDA	1,3,4,6
VI.	Prázdniny se blíží – náramky přátelství	Bezpečný pobyt v přírodě (pohádkový les) – orientační běh lesem. Atletika. Bylinková mísa v pohádkovém lese. Malování na chodník. Kreslení. „Kam pojedu na prázdniny.“ Sportovní odpoledne – celoroční vyhodnocení, předání diplomů, opékání buřtů.	1,3,4,6

Použitá literatura při tvorbě ŠVP pro ŠD:

- RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
- časopis INFORMATORIUM
- BEDŘICH HÁJEK a kolektiv – JAK VYTVOŘIT VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY
- KRISTA BALKOVÁ – NÁMĚTY PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
- BEDŘICH HÁJEK, JIŘINA PAVKOVÁ A KOLEKTIV - ŠKOLNÍ DRUŽINA